

15 AUG 2019

Kamerlid Attje Kuiken vreest voor omvallen jeugdhulpstelsel

‘Het is vijf over twaalf, het jeugdhulpstelsel staat op omvallen’, zegt Attje Kuiken (PvdA). Het Kamerlid maakt zich grote zorgen over het feit dat steeds meer kwetsbare kinderen en gezinnen verstoken blijven van hulp, omdat het ‘logge’ jeugdhulpstelsel alsmaar verder dichtslibt. Kuiken mist, ondanks de vele gevoerde debatten, een gebrek aan urgentie bij de overheid. Daarom bereidt ze weer Kamervragen voor en wil ze meteen na het reces een debat.

 [Bewaren](#)

Foto: AdobeStock

Kuiken reageert hiermee op het signaal van kinderrechters over het tekort aan gezinsvoogden. Eerder liet Lisa Westerveld (GroenLinks) al [aan Zorg+Welzijn weten](#) ook Kamervragen te gaan stellen over de kwestie. De laatste tijd blijkt regelmatig dat er geen gezinsvoogd beschikbaar is om een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel uit te voeren. Hierdoor kunnen de rechters hun werk niet meer effectief doen. De ernst van de situatie en de gevolgen voor kwetsbare kinderen, hebben de kinderrechters afgelopen maanden aan de buitenwereld kenbaar gemaakt via – geanonimiseerd – gepubliceerde uitspraken op [rechtspraak.nl](#).

Zoveelste signaal

Het is het zoveelste signaal dat het systeem voor jeugdhulpverlening spaak loopt. Op 6 juni van dit jaar luidde Peter Palsma ook de noodklok. De bestuurder van Jeugdbescherming Overijssel gaf aan dat ‘jeugdzorg niet langer verantwoord’ was. Hij sprak over onnodige, ernstige escalaties als gevolg van te weinig beschikbare jeugdhulp en lange wachtlijsten voor geboden hulp – een direct gevolg van de bezuinigingen in de sector.

Pappen en nathouden

De berichtgeving hierover vormde voor Kuiken ook in juni aanleiding tot Kamervragen. Ze vroeg minister De Jonge onder meer welke stappen hij, naast de eerder aangekondigde maatregelen, zou gaan zetten om de onhoudbare situatie te verbeteren. De antwoorden die ze heeft gekregen stemmen haar echter niet gerust. Integendeel: ze versterken haar indruk dat de overheid vooral aan het ‘pappen en nathouden’ is.

Ergste nood ledigen

De **extra middelen voor de jeugdzorg**, ruim 1 miljard verdeeld over 2019, 2020 en 2021, waaraan De Jonge in zijn antwoorden refereert, zijn volgens Kuiken niet toereikend. ‘Voor de korte termijn is er direct geld nodig om de ergste nood te ledigen. Het stelsel kan uiteindelijk slimmer en handiger, maar naast de maatregelen die de minister neemt voor verbetering op de lange termijn, zitten we nu met grote problemen.’ Ook Palsma, de bestuurder die in juni aan de bel trok, laat weten dat er meer geld nodig is: ‘Met een miljard wordt een groot deel van de eerdere bezuinigingen teruggedraaid, maar daarnaast zitten we nú met een groeiende vraag naar jeugdzorg. Dan moet je niet eerst weer aanvullend onderzoek doen om te achterhalen of deze vraag structureel of tijdelijk van aard is. Geef alvast geld en voer parallel dat onderzoek uit. Dan kunnen gemeenten nu de jeugdhulp inkopen die nodig is en kunnen ze voorkomen dat je achteraf weer veel meer moet repareren.’

Protectie en preventie

Het verontrust Kuiken dat het nog steeds te vaak over ‘protocollen’ en ‘signaleren’ gaat, terwijl de discussie veel meer moet gaan over protectie en preventie. ‘Er zijn inmiddels op verschillende plaatsen wijkteams die fantastisch werk doen, maar de bureaucratie is er niet door verminderd. Om die slag te slaan is het transitiebudget niet toereikend.’ Palsma: ‘Je kunt heel lang blijven praten, maar dat lost het acute probleem niet op.’ Zijn grootste punt van zorg zijn niet de wachtlijsten voor gezinsvoogden, dat probleem speelt momenteel in Overijssel niet, maar de beschikbaarheid van zorg. Die is onveranderd problematisch: gezinnen en kinderen moeten wachten op de benodigde jeugdhulp, waardoor situaties uit hand blijven lopen en kinderen en jongeren nog meer beschadigd raken. Een andere grote zorg betreft het verloop van personeel. ‘Veel oudere collega’s gaan weg, waardoor ons personeelsbestand in hoog tempo aan het verjongen is. We hebben permanent vacatures uitstaan en daarop reageren vooral jonge schoolverlaters. Die zijn lang niet altijd toegerust voor de complexe problemen waarmee ze te maken krijgen. Het gevolg is dat de kwaliteit van ons werk onder druk komt te staan.’

Hervorming van stelsel

Een hervorming en versimpeling van het stelsel voor jeugdbescherming, waarbij kritisch gekeken wordt naar de overlap tussen gecertificeerde instellingen (GI’s), de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis, juicht Palsma toe. Hiervoor pleiten ook andere jeugdbeschermers, zoals Astrid Rotering, voorzitter van de raad van bestuur van de Jeugdbescherming west en Pieter Bijkerk, strategisch adviseur en accountmanager van Jeugdbescherming regio Amsterdam, zo lieten zij weten **aan Zorg+Welzijn**. Palsma: ‘De GI’s, de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis houden zich allemaal bezig met de veiligheid van kinderen, maar zijn verschillende organisaties. Voor ouders is het heel ingewikkeld om te begrijpen wie van welke organisatie er nu weer op de stoep staat. Het is zeker denkbaar dat we één organi-

satie worden, waarbij op cruciale momenten beslissingen over de veiligheid van kinderen door professionals multidisciplinair getoetst worden, zoals nu ook gebeurt. De veiligheid moet immers altijd geborgd zijn. Door hervorming en versimpeling van het stelsel worden de doorlooptijden korter en worden kinderen in kwetsbare situaties sneller geholpen.'

NIEUWS

PREMIUM

Geweldplegers slaan niet zelden ook thuis vrouw of kind

Er is een duidelijke relatie tussen geweld binnenshuis en buitenshuis. Dat stellen onderzoekers vast in een rapport van het WODC van Justitie en Veiligheid. Zowel in de straf- als in de hulpverlening is daar onvoldoende aandacht voor. Bij veroordeelde geweldplegers is de kans groot dat ze thuis ook gewelddadig zijn.

INTERVIEW

PREMIUM

E-health: de hulpverlener als coach

Therapie op elk moment van de dag. Een app voor hulp bij elk wisselwasje. Een uitwendig skelet dat lichamelijke beperkingen opheft. Hoe staat het ervoor met e-health in het sociaal domein? 'Met e-health toepassingen krijgen ook kwetsbare burgers weer de regie in eigen handen. Organisaties en professionals zullen hun aanbod daarop moeten aanpassen.'